

#KUNE IZ ČARAPA SELE U BANKU ZBOG UVOĐENJA EURA#

Ukupni depoziti stanovništva u bankama krajem kolovoza 2022. iznosili su 263,4 milijarde kuna, uz znatan rast na godišnjoj razini od 22,3 milijarde kuna, što je rezultat i prelijevanja gotovine u optjecaju u banke zbog pristupanja europodručju, ističu iz HNB-a.

Taj rast od 9,4 posto nešto je veći od porasta ostvarenog lani u istom razdoblju, kada je iznosio 20,7 milijardi kuna ili 9,2 posto, a zamjetno veći od rasta u ranijim godinama, navode iz Hrvatske narodne banke (HNB) na upit Hine u povodu Svjetskog dana štednje, koji se obilježava 31. listopada u spomen na prvi međunarodni kongres štedioničara održan 1924. u Milanu.

Depoziti hrvatskih kućanstava u bankama predstavljaju najveću pojedinačnu komponentu njihove ukupne financijske imovine, koja je na kraju drugog tromjesečja ove godine iznosila 601 milijardu kuna.

Intenzitetu njihovog godišnjeg porasta podjednako pridonose depozitni novac, to jest kunski sredstva na transakcijskim računima, kao i devizni depoziti, dok se kunski štedni i oročeni depoziti smanjuju, kažu iz HNB-a.

U posljednjih godinu dana, ističu, primjetno je intenziviranje doprinosa deviznih depozita rastu ukupnih depozita, što se može povezati s oporavkom turizma i procesom pristupanja europodručju.

Naime, dio rasta depozita u bankama rezultat je prelijevanja gotovog novca u optjecaju u banke u kontekstu pristupanja europodručju kako bi se kunski sredstva automatizmom konvertirala u eure.

Tako, prema procjeni HNB-a, krajem kolovoza ove godine gotov novac u optjecaju, koji kolokvijalno neki vole nazivati i novcem u "madracima" ili "čarapama", iznosio je 33,3 milijarde kuna, što je na godišnjoj razini manje za pet milijardi kuna ili 13 posto.

"Taj bi se pad mogao dodatno produbiti narednih mjeseci, kao što je to bilo u usporedivim zemljama koje su uvodile euro, a u kojima je iznos gotovine u optjecaju gotovo prepolovljen u godini uoči uvođenja eura, pri čemu je proces bio najintenzivniji u mjesecima neposredno prije uvođenja eura", navode iz HNB-a.

Kada je riječ o ostalim oblicima financijske imovine stanovništva, drugi najzastupljeniji oblik odnosi se na udjele u mirovinskim fondovima, koji su sredinom ove godine iznosili oko 139 milijardi kuna ili 23 posto ukupne financijske imovine, zabilježivši ujedno i najveći apsolutni rast, za 8,3 milijarde kuna ili 6,4 posto u odnosu na polovinu prethodne godine.

No, kako napominju iz HNB-a, većina je te imovine u obveznim mirovinskim fondovima drugog stupa mirovinske štednje pa se u skladu s tim uglavnom radi o prisilnoj štednji.

Nadalje, vlasnički udjeli u nefinancijskim poduzećima sredinom godine dosežali su gotovo 104 milijarde kuna ili 17 posto financijske imovine kućanstava, imovina kod osiguravajućih društava

Najbogatiji: Svaki Istranin na računu ima više od 100 tisuća kuna - prosječno

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Ponedjeljak, 31 Listopad 2022 11:35
Objavljeno: Ponedjeljak, 31 Listopad 2022 11:35

25 milijardi kuna, odnosno oko četiri posto ukupne financijske imovine kućanstava, a udjeli u investicijskim fondovima iznosili su oko 14 milijardi kuna ili približno dva posto ukupne financijske hrvatskih domaćinstava.

Najveći prosječni depozit po stanovniku u Istarskoj županiji, gotovo 107 tisuća kn

Što se tiče distribucije po županijama, ukupni depoziti stanovništva u bankama uglavnom su koncentrirani u Zagrebu i primorskim županijama, gdje se nalazi najveći dio stanovništva i najizraženija gospodarska aktivnost. U Zagrebu je krajem kolovoza tako bilo deponirano novčanih sredstava u vrijednosti od 76,9 milijardi kuna, od čega se 44,3 milijarde kuna odnosi na devizne depozite.

Time depoziti u Zagrebu obuhvaćaju 29,2 posto ukupnih depozita stanovništva, dok sa Zagrebačkom županijom taj udio raste na 36 posto. Splitsko-dalmatinska, Primorsko-goranska i Istarska županija zajedno čine gotovo 30 posto depozita stanovništva, dok 11 županija s najmanjom razinom depozita zajedno čine tek 17 posto, navode iz HNB-a.

Kako ističu iz središnje banke, distribucija ukupnih depozita po stanovniku također ukazuje na velike regionalne razlike, odražavajući stupanj gospodarskog razvoja koji je u primorskim županijama uvelike uvjetovan snažnom turističkom aktivnošću.

Najveći prosječni depozit po stanovniku tako se bilježi u Istarskoj županiji, gotovo 107 tisuća kuna, slijedi Zagreb sa 100 tisuća kuna, Primorsko-goranska županija s 97 tisuća kuna, pa Dubrovačko-neretvanska s 90 tisuća kuna.

S druge strane, u polovini županija prosječni depozit je manji od 50 tisuća kuna, a najmanji u Vukovarsko-srijemskoj, 29 tisuća kuna, te Virovitičko-podravskoj županiji, 30 tisuća kuna.

No, neovisno o veličini prosječnog depozita, depoziti su nejednako distribuirani, odnosno razmjerno mali udio klijenata banaka posjeduje veliki dio depozita, napominju iz HNB-a.

Nefinancijskom štednjom dominira ulaganje u nekretnine

Što se tiče nefinancijske štednje, glavninu takve imovine hrvatski građani tradicionalno drže u obliku nekretnina. Prema posljednjoj dostupnoj procjeni, u 2019. ukupna vrijednost nekretnina kućanstava iznosila je oko 457 milijardi kuna. Pritom iz HNB-a napominju da je u posljednjim godinama zabilježen snažan rast cijena nekretnina, pa su tako cijene stambenih objekata u drugom tromjesečju 2022. bile za 26,5 posto veće u odnosu na posljednje tromjesečje 2019. godine.

U Hrvatskoj udio nefinancijske imovine kućanstava u ukupnoj imovini dominira u odnosu na većinu ostalih članica Europske unije, pri čemu je ona, za razliku od financijske imovine, relativno široko distribuirana, odnosno udio vlasništva nad nekretninom u Hrvatskoj je među najvećima u Uniji, dodaju iz središnje banke.

Ističu i da, nakon što je snažno porasla tijekom pandemije, stopa štednje kućanstava se postupno smanjivala da bi u ovoj godini ponovo dostigla pretpandemijsku razinu od oko deset

posto raspoloživog dohotka. Pritom, smanjivanje stope štednje s visoke razine iz pandemije omogućila je nastavak rasta potrošnje u prvoj polovini 2022., kada je porast inflacije nepovoljno djelovao na realne dohotke. No s obzirom da inflacija ujedno smanjuje očekivani budući realni raspoloživi dohodak i povećava neizvjesnost, to se može negativno odraziti na sklonost potrošnji, to jest povećati sklonost štednji, navode iz HNB-a.

Razdoblje povijesno niskih kamatnih stopa promijenilo karakteristike štednje stanovništva U analizi koju je u povodu Svjetskog dana štednje objavila Hrvatska gospodarska komora (HGK), ističe se da je razdoblje povijesno niskih kamatnih stopa u Europi i Hrvatskoj, koje je trajalo cijelo proteklo desetljeće, rezultiralo promjenama karakteristika štednje stanovništva.

Tako, vidljivo se smanjuje udio valuta i depozita u ukupnoj financijskoj imovini sektora kućanstava, koji je uvijek bio prevladavajući, te je prema posljednjem podatku bio ispod polovine ukupne financijske imovine, najniže dosad.

Isto tako, primjetno je da se mijenjaju i karakteristike depozita, pa oročeni depoziti kao primarni oblik klasične štednje postaju sve manje atraktivan zbog snažnog pada pasivnih kamatnih stopa koje banke nude za oročenu štednju, koje su se gotovo izjednačile s kamatnim stopama na najlikvidnije oblike depozita.

Stoga u strukturi ukupnih depozita snažno raste udio najlikvidnijih depozita, primarno transakcijskih računa, ali i depozita po viđenju, no, napominju iz HGK, oni se zapravo ne bi trebali smatrati štednjom jer su zapravo stalno raspoloživi za potrošnju.

Klasična štednja u bankama će još ostati neatraktivna Iz Komore podsjećaju da je u kontekstu aktualne prekomjerne razine inflacije, Europska središnja banka (ESB) započela ovoga ljeta s postupnim podizanjem ključnih kamatnih stopa, što će se reflektirati i na rast aktivnih, ali i pasivnih kamatnih stopa komercijalnih banaka, kako u eurozoni tako i u Hrvatskoj, no s vremenskim pomakom i neujednačeno unutar eurozone.

Specifični uvjeti Hrvatske kao skorašnje članice eurozone ogledaju se u tome da će se samim pristupanjem toj monetarnoj uniji jednokratno smanjiti regulatorni trošak banaka i tako povećati ionako obilata likvidnost banaka, a tu je i već spomenuto očekivano jednokratno povećanje depozita građana prema kraju godine, kako bi jednostavnije izvršili konverziju kuna u eure.

"Takav kontekst visoke likvidnosti u bankama sugerira da će i pasivne kamatne stope u Hrvatskoj ostati niske još neko vrijeme, štoviše, realne će stope biti negativne, pa će i klasična štednja u bankama, posebno u uvjetima i više inflacije, ostati neatraktivna odnosno neisplativa hrvatskim kućanstvima", navode iz HGK. (iPress)

Najbogatiji: Svaki Istranin na računu ima više od 100 tisuća kuna - prosječno

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Ponedjeljak, 31 Listopad 2022 11:35

Objavljeno: Ponedjeljak, 31 Listopad 2022 11:35

